

Mérlegen a búzatermesztés

A vetőgépek, tartályukban már a búzaggal, szorgalmasan róják a „köroket” az őszi határban. Szinte valamennyi gazdaságban, termelőszövetkezetben vetik a búzát. A szakemberek és a térsz-tagok a jövő évi kilátásokat latolgatják. Mérlegelik azt is, megtették-e mindent annak érdekében, hogy 1979-ben is eredmény szülessen. Még most is terveznek, vitatkoznak, töprengenek. Közben megpróbálják összegezni az idei esztendő tapasztalatait, s a tanulságokat. Legutóbb a Csongrád megyei TESZÖV is hasonló céllal szervezett ankétot Szatymazon a megye termelőszövetkezeti vezetőinek részvételével.

1.

Néhány évvel ezelőtt Csongrád megyében a maihoz képest nagyon alacsony volt a búza termésátlaga. Még az országos átlagot sem érték el 1976-ig. Sőt, 1974–75-ben a termésátlagot tekintve a 19 megye közül csak a 16. voltunk. A megye búzatermesztésében a határkövet az 1976-os év jelentette, amikor először sikerült a 38,7 mázsa hektáronkénti átlagát túlszárnyalni az országos, ha nem is sokkal. Azóta eltelt idő alatt már jelentősebb fejlődésnek lehetünk tanúi.

Bebizonyosodott, hogy a szocialista nagyüzemek megfelelő keretet nyújtanak a termelés korszerűsítésének, a nagy teljesítményű erő- és munkagépek elterjedésének. A nagyüzemekben ugrásszerűen emelkedett a szakmai színvonal. A jobb szervezés pedig megteremtette a búzatermesztés lendületét. Ma már kézi erő igénybevétele nélkül lehet búzát termeszteni. Így az utóbbi időben teljesen megváltozott az agrotechnika.

2.

Idén 40,1 mázsa hektáronként, az átlagosan hektáronként, a Csongrád megyei termelőszövetkezetek. Ez elmarad valamennyivel a tavalyi kimagasló eredménytől.

Vásárlói kalauz

Vásárlás részletre

Az áruvásárlási hitel népszerű, közismert. Ilyen kölcsönt az OTP, vagy a takarékszövetkezetek főleg a bértől, fizetésből élőknek, illetve a tsz-tagoknak folyósít. A kölcsön feltétele, hogy az adós megfelelő biztosítékot, például kezesről gondoskodik.

A kölcsönrel vásárolható cikkek körét időnként változtatják, de általában csak olyan termékeket adnak hitellel, amelyek ára tartozékalikkal, kiegészítő részekkel együtt meghaladja az 1000 forintot.

A kölcsön után kezelési díjat és kamatot kell fizetni, aminek mértéke bizonyos feltételektől függ. Például az egy évre felvett kölcsön után a kamat és a kezelési költség 6 százalék, 18 hónapra szóló hitel esetén 8 százalék. Aki késlekedik a törlesztéssel, büntetőkamatokat tartozik fizetni.

Különleges kedvezmények illetik meg a fiatalokat. A

ménytől, de a kedvezőtlen körülményeket ismerve jónak ítélték. Az éres előtti határszemlék többet ígértek, de az elhúzódbó és nehéz aratás, a belvíz, a jég és a vihar hátrányosan befolyásolta a végeredményt. Hozzájárult ehhez természetesen az is, hogy a megye termelőszövetkezetei rendkívül változatos talajon gazdálkodnak. Megtalálható környékünkön a kitűnő, első kategóriás aranykorona értékű feketeföld, de kijut bőven a silány futóhomokból is. Emiatt nagy az egyes körzetek termésátlagának közti eltérés. A feketeföldön például az átlagtermés hektáronként az idén is 42,7 mázsa volt, a homokon csak 24. A különbséget csökkenteni, a változó termőhelyi adottságok miatt alig lehet. A cél azonban az, hogy minden területen továbbra is folyamatosan emelkedjen a termésátlag. Az idei tanulságokat érdemes tehát minden gazdasági vezetőnek megvizsgálni. Úgy tűnik például, a mezőgazdaság technikai ereje ahhoz még mindig kevés, hogy kedvezőtlen körülmények között egyszerre több feladatot is sikeresen megoldjon. A körülményekhez képest a nyáron jól haladt ugyan a kalászosok betakarítása, azonban késlekedtek sok üzemben a szalmalehúzással, és bálázással, vagy a talajmunkákkal. Az idei tapasztalatok azt is bizonyítják, hogy egyes szövetkezetekben a kombájnkapacitás nincs összhangban a korai érésű búzafajták vetésterületi arányával. A vetési idő összehasonlítása a korábbi megállapításokat igazolja: a legnagyobb termésátlagot csak az októberben elvetett búzától várhatunk. A szeptemberi és a novemberi vetés termésátlagok hatását a nagyüzemi eredmények, s a kutatóintézetek kísérletek egyaránt tisztázták. A tápanyag-feltöltéssel a talaj termőképessége növelhető, de a túlzott műtrágyázás is káros lehet, ha nincs arányban a termésátlaggal a ráfordítás növekedésével. A további terméseredményeket meghatározza majd az is, hogy milyen szaporítási fokú vetőmagot használnak fel az üzemek, s bátran vetik-e el

a legújabb, nagy termőképességű hazai és külföldi fajtákat.

3.

Mindent összegezve megállapítható, hogy megyénkben is az egyik legsikeresebben termesztett növény a búza, ami az egész ország gazdasági életére nézve jelentős. Magasabbak a termésátlagok, tehát több a búzánk. A világpiacra örvendően emelkednek az árak. Ezért a termelőszövetkezetek célkitűzése továbbra is a folyamatos fejlesztés. Nem területi növelésre, hanem termésmegővelő megoldásokra van szükség. A fajtacsere, a műszaki haladás, a növényvédelem, a tápanyag-feltöltés, az agrotechnika területén találhatók meg azok a tartalékok, amelyek feltartásával fokozhatók az eredmények. Ez a törekvés sarkallja és ösztönözi a nemesítők, kutatók, gépgyártók, feldolgozó és valamennyi mezőgazdaságban dolgozó szakembert. Mind a hazai, mind pedig a külföldi jó tapasztalatokat érdemes széles körökben elterjeszteni, bevezetni. Ha ezután is az foglalkoztatja a mezőgazdákat, hogyan lehetne a hozamot emelni, vagy javítani a gazdaságosságot, akkor az V. ötéves terv előirányzatát, a 44 mázsa hektáronkénti termésátlagot Csongrád megye termelőszövetkezetei is elérhetik.

Radics Ferenc

Különleges vizsgálókamra

Hazánkban, csakúgy, mint a környező országokban, mind nagyobb technikai, technológiai nehézségekkel jár a szénhidrogénfélék kutatása, felszínre hozása. Egyre mélyülnek az olajnyerő kutak, s ma már több ezer méter mélységből aknázzák ki a föld folyékony aranyát abból a zónából, ahol rendkívül magas hőmérsékleti és nyomásviszonyok uralkodnak. Ez a körülmény sürgeti, hogy nagy hő és nyomást jól tűrő műszereket, speciális eszközöket fejlesszenek ki a szakemberek. A sokrétű probléma sikeres megoldására néhány évvel ezelőtt egyezményt kötöttek Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország és a Német Demokratikus Köztársaság olajipari szakembereivel. A közös munkát koordináló központot Magyarországon hozták létre. Ezt a szervezetet bízták meg azzal, hogy a többi ország szakembereivel közösen új eszközöket, új eljárásokat dolgozzon ki a nagy mélységű fúrások műszeres mérésére, új robbantási módszerekre. Nem véletlen, hogy hazánk szakemberei koordinálják a munkát, hiszen a mi olajmezőink a legmagasabbak a hő- és nyomásviszonyok.

A magyar szakemberek meglehetősen rövid idő alatt Európában egyedülálló módszereket dolgoztak ki. Többek között 220–320 Celsius-fokot is kibíró robbanóanyagokat kísérleteztek ki. Ugyancsak technikai újdonság az úgynevezett torpedó. Ezzel a hőálló robbanótöltettel ellátott eszközzel a fúrólyukakban repeszlik a kőzetet, gyorsítják a gáz, a kőolaj beáramlását. A sokféle eszköz, mű-

szeríjdonság között az egyik legérdekesebb az a különleges vizsgálókamra, amelyet a Bányászati Kutató Intézet szakemberei konstruáltak és bocsátottak a nemzetközi kutatások rendelkezésére. A berendezés megalkotásakor abból az egyszerű fizikai törvényből indultak ki a szakemberek, hogy a zárt térben melegebb víz több szórakoztat, és belső nyomása pedig több ezer fokra emelkedhet. Ehhez természetesen olyan szilárdságú „edényt” kellett előállítani, ami kibírja ezt a rendkívüli igénybevételt. Miután ez sikerült, most egy olyan hő- és nyomásálló

berendezés áll a kutatók rendelkezésére, amiben reprodukálni lehet a mélyszeli viszonyokat. Ebben a különleges vizsgálókamrában maximálisan 250 fokos hőmérsékletet és 2000 atmoszférás nyomást kelthetnek külső elektromos fűtéssel. A kamrában helyezik el a vizsgálatokra szánt robbanóanyagot, szondát, gyutacsot, egyéb szerkezeteket és megállapítják, hogy ezek a fúrólyukak mélyén, hasonló fizikai viszonyok között miként fognak viselkedni. A vizsgálóeszköz belsejében uralkodó nyomást egy távadó méri és regisztrálja.

Orvosírók, orvosfestők

Szeptember végén tartotta a Magyar Orvosírók és Képzőművészek Köre Kaposvártól a VII. találkozót. Ebből az alkalomból ismertem meg a Kör elnökét.

Az irodalom sok olyan alkotót ismer, akinek orvosi képzetségük is volt, Csehov, Maugham, Schnitzler, Németh László, Megyesi Ferenc, Albert Schweitzer stb. Sok orvos folytat ma is alkotó, művészi tevékenységet, hivatásának gyakorlása mellett.

Tény, hogy a legnagyobb arányban az orvosok foglalkoznak írással, festéssel stb. Az orvos — emberrel foglalkozik, ebből a gyakorlatból könnyen ki-fejldhet egy készség, vagy tehetség, az arra alkalmas orvosi egyéniségben, hogy emberi élményeit, közölni-

valóját, valamilyen művészi eszközökkel is megjelenítse. Tény az is, hogy ezek közül igen sokan egyben szakmájuk elismert szaktekinélve is. Tudomány és művészet, az ember két arca, alkotni akarása is — egy személyben.

Európa-szerte felismerték, hogy ezt a jelenséget támogatni kell, és először Svájcban, majd a latin nyelvű országokban egymás után alakultak meg az Orvosíró Csoportok. Nemzetközi szervezetük is létrejött, párizsi székhellyel, az „Union des Ecrivains Médicins”, amely tulajdonképpen összefogja a nemzeti csoportokat, és az UNESCO-val is kapcsolatot tart. Ez a szervezet szorgalmazta, hogy Magyarországon is alakuljon meg az önálló Orvosírók Csoportja.

Először a kitűnő nőgyógyász és regényíró, Raffy Ádám kezdeményezte a hazai megalakulást. Debrecenben 1966-ban rendezte Albert Schweitzer tiszteletére egy nemzetközi konferenciát, amelyen számos külföldi vendég is részt vett, előadásokat tartott a magyar orvosírókkal karöltve. A Magyar Orvosírói Társaság biztosította a szervezeti keretben 1975. január 31-én hazánkban is megalakult a Magyar Orvosírók és Képzőművészek Köre.

A Kör minden olyan orvost, gyógyszerészt, állatorvost, középiskolai szívesen lát, aki hivatása gyakorlása mellett valamilyen művészeti tevékenységet folytat alkotó módon. A Kör tagjainak módjukban áll a találkozások alkalmával műveiket bemutatni, a Kör által megjelentetett Antológiában szerepelni, de nemzetközi megjelenésre is van lehetőség. A Lengyel Orvosírók Elnöke a közelmúltban felajánlotta, hogy munkánk az 6 lapjukban — „Literatura na Swicie” (Irodalom a világban) még magyar nyelven is megjelenhessenek.

Szegedről Dr. Sonkody István képei aratnak nagy sikert minden évben a kiállítások alkalmával. Az írókról pedig egy szellemes orvosíró ezt mondta: az ismert régi közmondás szerint, „a költő születik, nem lesz”. Az orvosíró nem születik, hanem — lesz.

A Körnek igen sok lehetősége van, hogy a társadalom számára praktikus, hasznos is lehessen. Felmerült Közgyűlései során, hogy az „írás készséggel” rendelkezőket felkérhetnék, és velük iratnak a felvilágosító cikkeket, propagandaanyagokat. A közművelődésben is kivehetnék a részüket.

Dr. Veress Sándor

Családi események

HÁZASSÁG
I. kerület
Szeged: Novák Nándor és Pap Klára, Boda József és Patai Piroksa, Juhász Sándor és Horváth Rozália, Páncs György Mihály és Oravecz Mária, Sávali Béla és Gombos Erzsébet, dr. Lamper József Gábor és dr. Szalay Judit Erzsébet, Bárkányi József és Ivanics Katalin, Dávid Károly András és Zetkő Éva, Papp György és Szabó Mária, Sebők László és Fikó Piroksa, Udvardy József Rezső és Vörös Éva, Tóth György és Virág Valéria Julianna, Ale Zoltán és Zoltai Katalin, Gaigó Tibor és Dudás Mária, Mucsi Mihály György és Lippai Irén, Várkonyi Gyula Pál és Páger Klára, Bálint János és Máté Irén, Juhász Lajos Károly és Csikós Aranka Katalin, Sipos György és Sonkovich Zsuzsanna házasságot kötöttek.

II. kerület
Szeged: Szűcs Ákos Zoltán és Ungi Mária, Kovács Mihály és Székely Erzsébet, Véhman István és Beke Zsuzsanna, Hamvai István Sándor és Ságvári Katalin, Kürthy Lajos és Kovács Magdolna, Deikovic Zoltán Gyula és Halász Zsuzsanna házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS
I. kerület
Szeged: Nagy Sándornak és Hegedűs Katalin Erzsébetnek Sándor Szabolcs, Nagy Sándornak és Hegedűs Katalin Erzsébetnek Marcel Mihály, dr. Nemessanyi Zoltán Géznak és Nagy Iónának Zoltán, Bőse Attila Tibornak és Gárgyán Etelka Juditnak Brigitta Judit, Pozsár István Józsefnek és Sári Erzsébetnek Mónika Rita, Stumpf Károlynak és Krescsák Erzsébetnek Károly, Tanács Imrénének és Tanács Klára Iónának László Zoltán, Micziz-Belovai Ferencnek és Pap Katalinnak Renáta, Láng Róbert Henriknek és Kormos Margitnak Tamás Gábor, Lipták Györgynek és Faragó Arankának Attila Lajos, Gyertyás Imre Jánosnak és Orosz Borbálának Csaba Zoltán, Gál Györgynek és Nagy Magdolnának Attila, Farkas Andrásnak és dr. Kovács Arankának Attila Sándor, Szűcs Antalnak és Spieska Mária Magdolnának Attila Róbert, Haris Lászlónak és Nemes Máriának László István, Mező Ferencnek és Molnár Magdolna Viktoriának Eszter Erzsébet, Almási Istvánnak és Kovács Máriának Éva Szilvia, Lehotai Józsefnek és Kőszó Éva Piroksának Zsuzsanna Edit, dr. Erdei Miklósnak és Cselédes Agnesnek Ágnes Éva, Pajkó Antalnak és Ungi Ibolyának Erika, Ifkovics Kálmánnak és Bérés Margitnak Gábor, dr. Tóth-Daru Péternek és Kiss Editnek Edit Zita, Kiss Ferencnek és Odrobina Rozáliának Krisztina, Boros Bélának és Talpai Valériának Mónika Valéria, Nagy

Zoltán nevű gyermekük született.

III. kerület
Szeged: Szógi Zoltánnak és Sziládi Saroltának Zsolt, Frank Józsefnek és Dunay Máriának Mónika, Beliczai Istvánnak és Gács Zsuzsannának Botond Tamás, dr. Czirják László Bélának és dr. Lengyel Mariannának Attila Balázs, Dovál László Sándornak és Seiben Piroksa Máriának Tamás, Rapcsák József Mártonnak és Bartos Margitnak Rita, Tanács Istvánnak és Tari Máriának István, Bagl Jánosnak és Szabó Eszternek Csaba, Kovács Gábor Józsefnek és Schmidt Kornélia Mariannának Andrea Agnes, Dancsó Gáspár Károlynak és Szóghi Zsuzsanna Katalinnak Angéla, Bíró Lászlónak és Bíró Evának Eszter, Négycsár Imrénének és Farkas Piroksának Gábor Szabolcs, Juhász József Antalnak és Ádám Máriának Imre Róbert, Balog János Jenőnek és Földi Anna Máriának Pétra Anikó, Farkas Szilveszternek és Nacs Máriának Krisztina Zoltán nevű gyermekük született.

HALALOZÁS
I. kerület
Szeged: Nagy Mihály, Frank Pál, Szűcs Rezső, Kása József, dr. Jákó Gyuláné Vekterdi Borbála, Németh Márta, Pásztor Imre, Fehér Julianna, Horváth Károly, Iván Pál, Bakacsi István, Pap Julianna, Suki István, Szepesvári István, Úveges Antal, Kis Pál, Nacs János, Katona Káris József, Várad Piroksa, Vigh József, Szabó Edéné Szelemerdi Terézia, Király József, Csári Antalné Korom Iona, Ördög Ferenc meghalt.

Szöreg: Gyűrűs Máttyás, Gyorgyevits János, Bajtaj Józsefné Tóth Mária meghalt.

II. kerület
Szeged: Frank Mártonné Nagy Iván Viktória, Horváth Bálintné Tárnoki Rozália, Király Szilveszterné Káli Etelka Iona, Fodor Gyuláné Bede Julianna, Ádám Mihály, Szekeres Sándorné Zádori Margit, Varga Sándorné Kovács Erzsébet, Gözön Rozália, Horváth Elek, Mig Sándorné Bárkányi Éva, Császár Antalné Bárkányi Mária, Bodi János, Roman Andrásné Csipak Erzsébet, Fischer Lajos, dr. Nyári János Gyula, Vekes Margit meghalt.

III. kerület
Szeged: Izsák Istvánné Vízahányó Anna, Szegedi Istvánné Bíró Margit, Szabó Ferenc, Simon Ferencné Papp Rozália, Bartalos Jenőné Asztalos Katalin Mária, Veres József, Tóth Sándor, Kovács Kálmánné Dániel Anna, Nagy János, dr. Kövér Béláné Görög Mária, Tóth Dánielné Kozma Mária, Rózsa József, Szappanos Istvánné Buzza Lúcia, Kiszner József, Árnóczy Károly, dr. Murvai István Csák Mária, Kálmán Mihályné Ignácz Mária meghalt.